

Bestuursrapportage (Berap) 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding Bestuursrapportage 2019	5
Programma Sociaal Domein	6
Doelenboom Sociale Zaken.....	7
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	9
Doelenboom Gezondheidszorg	12
Doelenboom Jeugd.....	14
Programma Ruimte	16
Doelenboom Openbare orde en veiligheid	17
Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH.....	18
Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH	19
Programma Economie en vrije tijdsbesteding	22
Doelenboom Sport.....	23
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	25
Programma Fundament	27
Doelenboom Bedrijfsvoering.....	28
Financiële positie en ontwikkeling	30

Inleiding Bestuursrapportage 2019

Inleiding

Hierbij bieden wij u de bestuursrapportage (hierna te noemen Berap) van 2019 aan. Met de Berap wordt tussentijds verantwoording afgelegd door het college aan de raad over de realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2019. Over de periode van 1 januari tot 1 augustus 2019 wordt informatie gegeven over relevante afwijkingen in de uitvoering. Ook wordt een financieel overzicht gegeven over de periode van 1 januari tot 1 augustus 2019. Per programma is een verklaring van de financiële verschillen opgenomen.

In de Berap wordt per programma gerapporteerd over relevante afwijkingen in de uitvoering op basis van de doelenbomen 2019. Per onderwerp is een toelichting per gegeven over de afwijking. Als er geen afwijking aan de orde is, wordt geen (doelenboom met) informatie opgenomen. Per programma is een verklaring van de financiële verschillen opgenomen. Het hoofdstuk 'Financiële positie en ontwikkeling' bevat het financiële rapportagedeelte van deze berap.

Realisatie doelstellingen programmabegroting 2019

Onder het motto 'kernachtig & veranderend Twenterand' wordt er hard gewerkt om onze gemeente nog beter en klaar voor de toekomst te maken. Enkele uitgelichte ontwikkelingen die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2019 zijn: het beschikbaar stellen van Kernbudgetten, in te zetten voor de leefbaarheid in de kernen. De oprichting van Gastvrij Twenterand voor de positionering en profilering van Twenterand op het gebied van vrijetijdseconomie. Het toetreden tot de P10, een samenwerkingsverband van grote plattelandsgemeenten verspreid over Nederland en de komst van het scheidingsloket, waarvoor de voorbereidingen zijn gestart.

Financiële toelichting

Per programma is aangegeven of bepaalde ontwikkelingen leiden tot bijgestelde ramingen. Er wordt ingegaan op de relevante afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen in de Programmabegroting. Hierbij is het uitgangspunt geweest om alleen wijzigingen van € 20.000 en groter op te nemen, op advies van de auditcommissie. Op de uitwerking van de geconcretiseerde maatregelen vanuit de zoekrichtingen (Programmabegroting 2018), verbouw gemeentehuis en versterken MO Soweco, wordt bij de betreffende doelenboom ingegaan.

Deze Berap sluit met een nadeel van € 498.371. Voorgesteld wordt om het negatief saldo te onttrekken uit de Algemene Risico Reserve. Bij de jaarrekening 2019 zal het definitieve resultaat bekend worden. De grootste voor- en nadelen waarover in deze Berap gerapporteerd wordt zijn;

- Programma Sociaal Domein:
 - Leerlingenvervoer laat een nadeel zien van € 125.000; dit komt voornamelijk door duurdere maatwerkkritten. Leerlingenvervoer betreft een open einde regeling en wordt als zodanig ook benoemd in de risicoparagraaf in de begroting. Het structurele effect wordt meegenomen in programmabegroting.
 - Zoals bekend zijn in de meicirculaire tijdelijk extra middelen toegekend voor 3 jaar. Dit levert voor dit programma een verhoging van het begrotingsbudget op van € 905.000.
- Programma Ruimte:
 - De ontvangen rente op de verstrekte lening aan Zonnepark Oosterweilanden B.V. en de opbrengst inzake de erfpacht van het zonnepark zijn totaal € 50.200 hoger dan geraamd.
- Programma Economie en vrije tijdsbesteding:
 - Het subsidieplafond is overschreden met € 117.541. Bij de programma's 'Ruimte' en 'Sociaal Domein' is echter sprake van een onderschrijding van ditzelfde plafond, waardoor er een verschuiving plaatsvindt. Per saldo is sprake van een nadeel van € 8.100 in 2019.
- Programma Fundament:
 - Het budget voor aanschaf en onderhoud van software overschreden. Er zijn meer licenties voor Office 365 en Citrix aangeschaft dan begroot, in verband met het vergroten van de mogelijkheid tot flexwerken. Daarnaast zijn er meerkosten geweest door nieuwe taken, toegenomen digitalisering en inflatiecorrecties. Deze kosten (€ 160.000) worden conform kadernota in de programmabegroting verwerkt.
 - De algemene uitkering laat een voordeel zien van € 859.000. Hiervan is € 5.000 bestemd voor rijksvaccinatie en € 905.000 voor Jeugd (programma Sociaal Domein). Per saldo geeft de meicirculaire een nadeel van € 50.811.

Programma Sociaal Domein

Inleiding programma Sociaal Domein

In het programma Sociaal Domein wordt gewerkt aan de sociale opgaven met vooralsnog drie programma-lijnen:

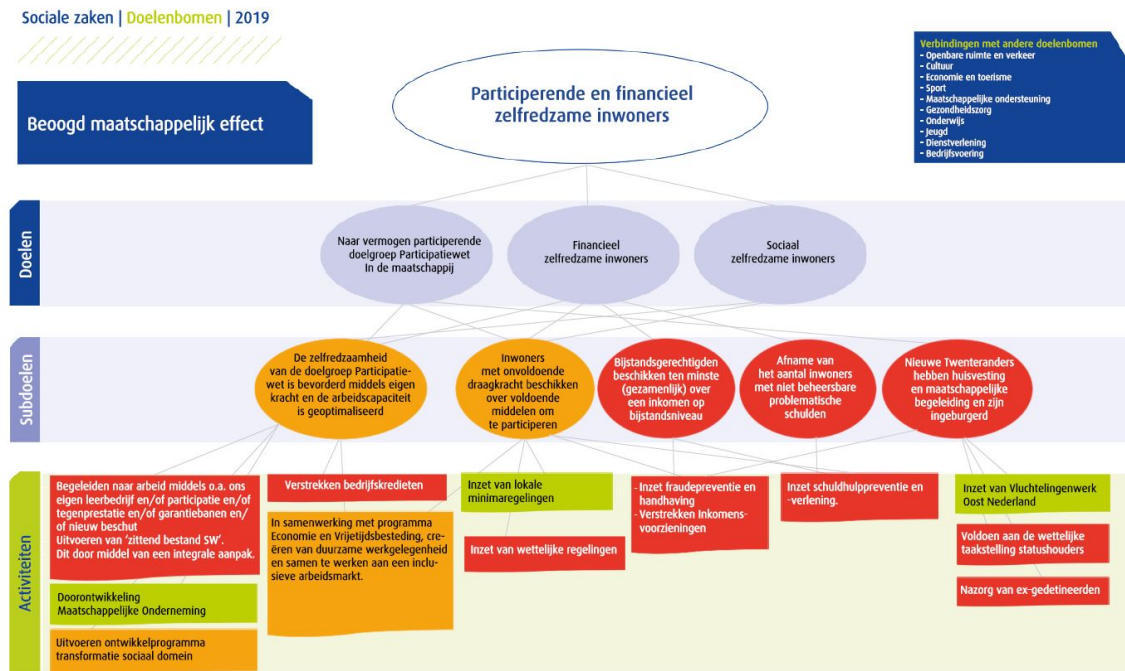
1. Versterken eigen kracht
2. Passende en adequate zorg en ondersteuning
3. Opgroeien

Dit programma streeft er naar dat de inwoners van Twenterand zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en daar zelf over beslissen om mee te kunnen doen in de samenleving. Thuis, in de buurt, bij een vereniging of organisatie of in het werk. Alle mogelijkheden (eigen kracht) van inwoners en hun omgeving worden hierbij benut. Waar dat niet lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund.

Dit wordt weergegeven in 5 doelenbomen met alle sociale programma-onderdelen: Sociale Zaken, Onderwijs, Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugd en Gezondheid. Ook is er een ontwikkelprogramma Transformatie met een doelenboom.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Subdoelen

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de mens. Als betaald werk voor langere tijd niet mogelijk is, dan kijken we op welke manier iemand toch actief kan blijven. Dat kan vrijwilligerswerk zijn of een creatieve dagbesteding.

Natuurlijk kan onderwijs ook helpen om sneller een baan te vinden. Het doel is dat iedereen mee kan blijven doen en zich actief inzet voor de samenleving.

Met de introductie van de Participatiewet, de wet banenafspraken en quotum arbeidsbeperkten is de toon gezet om een inclusieve arbeidsmarkt te ontwikkelen. Een arbeidsmarkt waarin iedereen met arbeidsvermogen in staat wordt gesteld om mee te doen op de arbeidsmarkt.

Dit is een flinke opgave, waar we aan werken in het ontwikkelprogramma Economie-Werk. Om dit doel te realiseren moeten organisaties en ondernemers inclusief gaan denken en iedereen zoveel mogelijk in staat te stellen om naar vermogen bij te dragen in de organisatie.

Hierbij gaat het ook om duurzame plekken voor mensen met een arbeidsbeperking (denk hierbij aan beschut en garantiebannen) of een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Hier is niet alleen draagvlak voor nodig, maar ook creativiteit.

De gemeente probeert hierin sociaal ondernemen te bevorderen, goede social return (SROI)

afspraken te maken, advisering op het gebied van de banenafpraak, functiecreatie etc. Om het sociaal ondernemen te meten, zetten we in op de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO).

Daarnaast werken we samen met ondernemers, Werkplein, onderwijs en SW-bedrijven (Extend en Larcom) aan creatieve oplossingen voor deze opgave.

Activiteiten

- **Doorontwikkeling Maatschappelijke Onderneming Soweco**

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben. Tevens stromen er geen mensen meer in de Wsw, waardoor (naar verwachting) de SW populatie jaarlijks gemiddeld met 6% vermindert. In anticipatie hierop wordt de GR afgeslankt door bijvoorbeeld het afstoten van vastgoed.

Vanaf eind 2016 is er gewerkt aan de vorming van een maatschappelijke onderneming door SOWECO om zo het negatieve resultaat deels op te vangen. Een van de stappen in de vorming van een maatschappelijke onderneming is onderzoek naar het aandeelhouderschap van SOWECO NV. Door het onderzoek naar het aandeelhouderschap goed uit te werken worden de kosten in beeld gebracht en zal een goed onderbouwde keuze worden voorgelegd. De uitkomsten van het onderzoek worden verwacht in de tweede helft van 2019.

Het gaat hier om een zeer kwetsbare doelgroep, bij de ontwikkelingen wordt hiermee rekening gehouden.

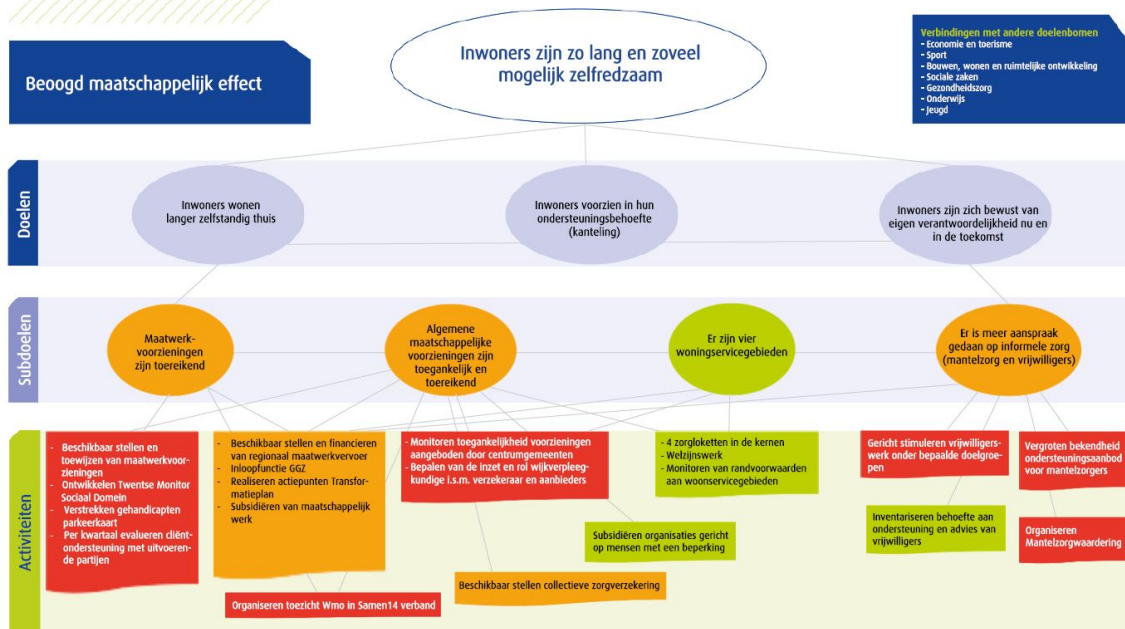
- **Zoekrichting: renderen en vitale netwerken: versterken van de MO SOWECO**

Vanuit de gemeente Twenterand zijn nu 64 personen doorverwezen naar Extend. De afstemming tussen Extend en Twenterand vraagt de nodige aandacht om het gewenste resultaat te verkrijgen. Wij gaan er van uit dit jaar de afgesproken 100 personen aan te melden bij Extend en het komende jaar 150 personen. Eind 4e kwartaal weten we de uitstroom over heel 2019.

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | Doelenboom | 2019

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte (kanteling)

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. De kanteling is onze nieuwe werkwijze binnen de Wmo. Er wordt niet meer zoals voorheen gedacht in voorzieningen als oplossing, maar de aandacht is veel meer gericht op de inwoner (en zijn of haar behoefte en hier op gebaseerd het beoogde resultaat). Hierdoor kan meer maatwerk worden geboden.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De principes van de kanteling staan hierbij centraal: mensen worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Subdoelen

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Een maatwerkvoorziening is een voorziening op individueel niveau, bijvoorbeeld, een scootmobiel, huishoudelijke ondersteuning of dagbesteding.

Activiteiten

- Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein
- Financiële ontwikkelingen Wmo en jeugd

Ter uitvoering van het beleid om onze inwoners adequate zorg en ondersteuning te bieden is er helaas nog steeds sprake van stijging van uitgaven en tekorten ten opzichte van de rijksbijdrage. Hoewel maatregelen werken blijft de beïnvloedbaarheid helaas beperkt. Een mooie ontwikkeling is dat extra inzichten hopen te verkrijgen doordat wij dit najaar deelnemen aan het landelijke visitatie-traject Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein.

Wij blijven voortvarend bezig (o.a. door verwijstroom-interventies en voorliggende oplossingen) om het tijt te keren. Dit heeft effect. Dit blijft nodig want er blijven ook kosteneffecten en risico's vanwege het open einde karakter, effecten van aanbestedingen en regelgeving (zoals CAO-effecten en uitspraken rechtbanken). Vooral zien wij grote risico's voor meerkosten in relatie tot de Twentse inkoop Wmo en jeugd 2019, waarin gewerkt wordt met nieuwe overeenkomsten met hogere (reële) prijzen. Vanwege de nieuwe situatie in de overgang naar het Twentse model en leemtes in de lokale informatie zijn de effecten moeilijk en nog niet geheel financieel te duiden. Er blijft door deze en andere invloeden (zoals een open einde regeling en latere verrekening voorschotten) sprake van onzekerheden in de kostenramingen.

Vertaald naar begroting en Berap blijven kosten blijven toenemen. Vanuit de kadernota is al een bedrag vanwege indexatie aangekondigd. Voor onze ramingen rond jeugdhulp en ondersteuning gaan wij op dit moment voor 2020 uit van indexering met 3% ten opzichte van het (geïndexeerde niveau) 2019. Het betreft een bedrag van € 500.000 (zie kadernota). De inhaalslag van dit huidige jaar wordt in deze Berap meegenomen (2x 2,6%, volgens informatie vanuit Twentse inkoop); dit betreft een bedrag van € 800.000, dat dus doorwerkt komen jaren. Dit is de inhaalslag op de tarieven naar aanbieders die grotendeel bevroren waren in de oude contracten. Daarnaast is nu op basis van een nieuwe prognose de verwachting dat hiernaast nog € 300.000,- extra nodig is. Waar er bij de Wmo nieuwe taken er een meevaller is, zijn de meerkosten (wederom) veroorzaakt op de jeugdhulp. Oorzaken hiervan zitten met name in de zgn. beschikbaarheidsvoorzieningen. Hieronder vallen Jeugdbescherming, jeugdreclassering en JeugdzorgPlus en (en dat is nu met name aan de orde) de dure weinig voorkomende specialisatie zorg (met verblijf) en 24 uur crisiszorg voor jeugdigen kennen hogere kosten. Deze voorzieningen moeten beschikbaar zijn op Twents niveau en worden daarom collectief door Twente gesubsidieerd. Voor deze beschikbaarheidsvoorzieningen zijn vier aanbieders gecontracteerd, te weten: Ambiq, Intermetzo/Pluryn, Jarabee en Karakter. Daarnaast is ook het coördinatiepunt Spoedhulp wederom opgestart, echter dit vergt ook enige middelen. De voorzieningen zijn bevoorschot en na afloop wordt het met de gemeenten afgerekend naar rato gebruik. Dat kan mee- maar ook tegenvallen. Daar het een prognose is en er meer factoren en onzekerheden van invloed zijn op de uitkomsten sociaal domein worden al deze meerkosten gedekt uit de reserve sociaal domein, waarop nu een groot beslag wordt gedaan.

Zoals bekend is zijn er in de mei-circulaire tijdelijk voor 3 jaar (2019-2021) middelen aan de gemeente(n) toegezegd en zijn er middelen uit de integratieuitkering. Dit is allemaal meegenomen in deze Berap en verwerkt in bovengenoemde prognose. Over de drukte aan onze toegang en de effecten op wachtlijsten jeugd is reeds eerder apart van deze Berap gecommuniceerd. Na een toename zijn maatregelen genomen en zijn we weer op de goede weg.

Inzake de Wmo merken wij nog op dat de gevolgen van het abonnementstarief dat 1 januari jl. is ingegaan worden gevolgd. De eerste ervaringen zijn dat er inderdaad een aanzuigend effect is, naar inschatting van onze consultants enkele tientallen. Dit is momenteel echter niet financieel kwantificeerbaar.

- **Kosten leerlingenvervoer**

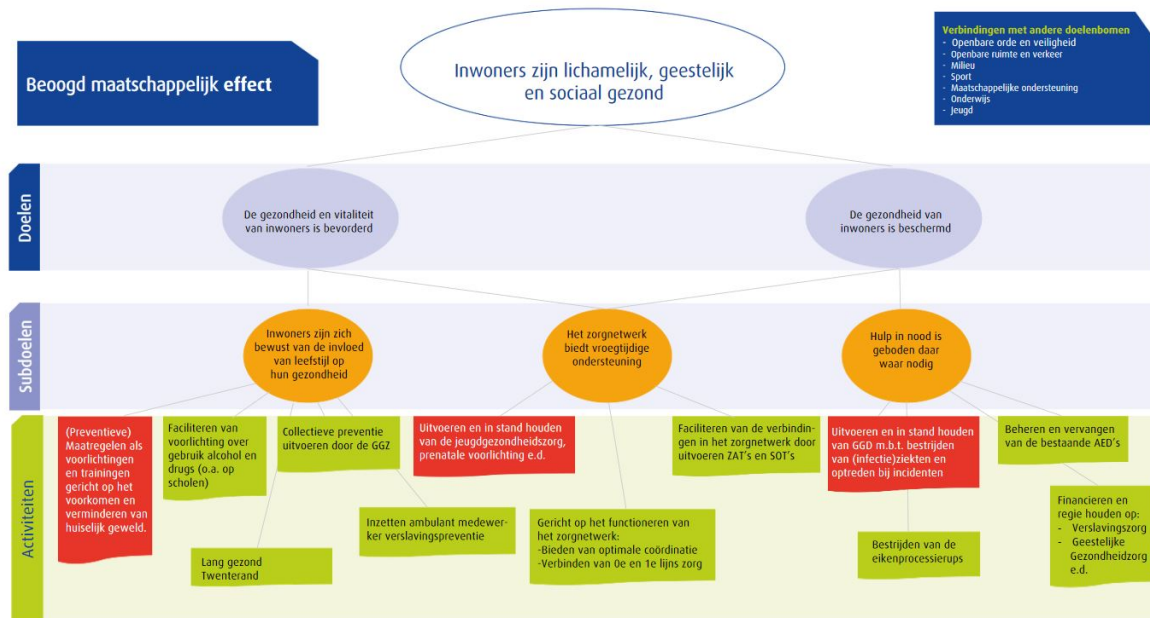
Een belangrijk onderdeel binnen alle voorzieningen in het sociaal domein is ook het beschikbaar stellen en financieren van regionaal maatwerkvervoer. Inmiddels is het optiejaar gelicht en loopt er een afstudeeronderzoek naar toekomstige vervoersalternatieven (zie de stand van zaken notitie sociaal domein zomer 2019). Financieel gaan veel middelen om in deze open einde regeling. Onderdeel is ook het leerlingenvervoer (relatie doelenboom onderwijs). Helaas moeten wij constateren dat er dit jaar sprake zal zijn van een overschrijding. Er is een toename van duurdere maatwerkarrangementen (individueel vervoer en niet reguliere ritten die niet binnen het bestek vallen). Toename wordt dus niet veroorzaakt door volume leerlingen (deze is zo goed als stabiel), maar toename volume duurdere maatwerkritten. De raming van meerkosten bedraagt voor 2019 € 125.000. Het leerlingenvervoer betreft een zogenaamde open einde regeling. Risico's hieromtrent worden genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen van de Programmabegroting. Deze meerkosten zullen ook een doorwerking hebben in de begroting 2020, echter hier wordt nog een positief effect verwacht door uitstroom van leerlingen die t.g.v. inzet van het persoonlijk vervoersplan, zelfstandig kunnen reizen en geen gebruik meer hoeven te maken van het aangepast vervoer, als we

dit verrekenen worden de meerkosten ten gevolge van deze wijziging voor 2020 € 100.000. Dit is exclusief indexering. Bij de begroting 2020 komen we hierop terug.

Doelenboom Gezondheidszorg

Doelenboom

Gezondheidszorg | Programmabegroting | 2019

Doel: De gezondheid van inwoners is beschermd

Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Er zijn meerdere bedreigingen die de gezondheid van mensen kunnen schaden. Door het organiseren van beschermingsmaatregelen probeert de gemeente dit te voorkomen. Gezondheidsbescherming is het geheel van activiteiten en maatregelen dat er toe bijdraagt dat mensen minder worden blootgesteld aan schadelijke omstandigheden.

Subdoelen

Subdoel: Hulp in nood is geboden waar nodig

Naast het organiseren van preventieve activiteiten en het ondersteunen van inwoners is specifieke hulp soms nodig. Inwoners redden het niet altijd alleen en zijn dan afhankelijk van voorzieningen. De gemeente heeft er voor gekozen op bepaalde gebieden deze hulp aan te bieden.

Activiteiten

• Bestrijden van de eikenprocessierups

In 2019 is er een forse groei van het aantal meldingen over eikenprocessierupsen en overlast geweest. We verwachten een (incidentele) overschrijding van ongeveer € 30.000, voor de meerjarenbegroting verwachten we voorsnog geen financiële wijzigingen in geval we tot een meer preventieve aanpak over kunnen gaan. Ondertussen is er een motie in de Raad aangenomen die oproept om de handen in een te slaan om toekomstige overlast te beperken. Met de motie is direct aan de slag gegaan.

De regionale samenwerking rond de eikenprocessierups in Twente is inmiddels geïntensiveerd. Het onderwerp staat tevens op de agenda van de Bestuurscommissie Publieke gezondheid en er is een brandbrief naar het Rijk gestuurd en de provincie Overijssel. Een bovenlokale werkgroep is gevormd met zowel portefeuillehouders milieu/openbare ruimte (MDA) als gezondheid. Er is tevens overleg met de Provincie Overijssel en men kijkt wat mogelijk is. Informatie over de bestrijding in Limburg (zoals genoemd in de motie) is reeds lokaal en regionaal bekend.

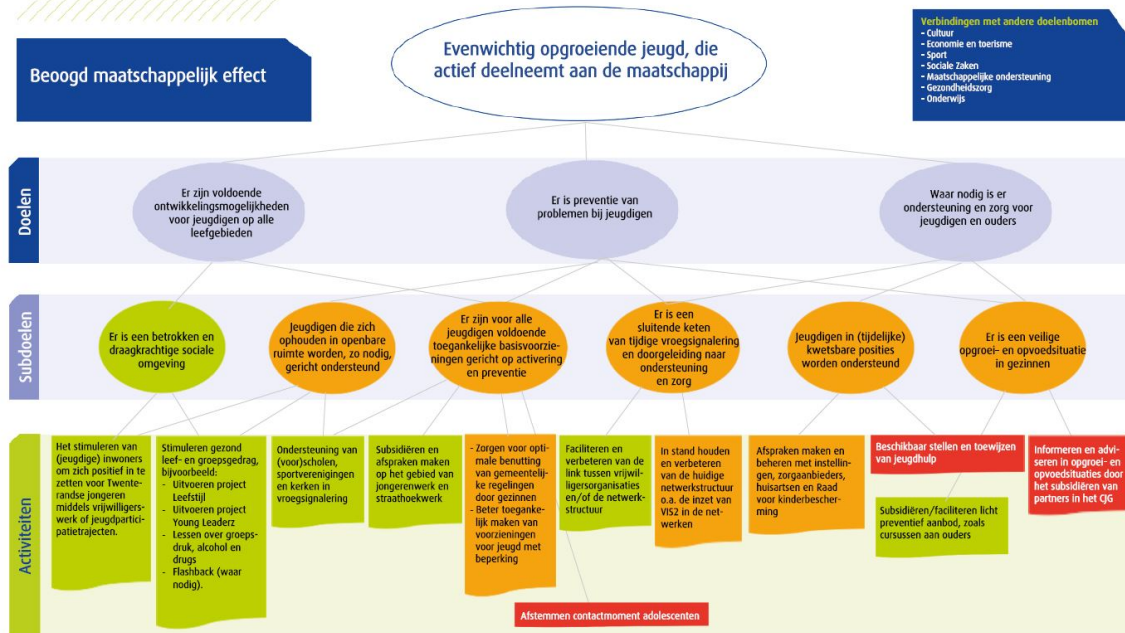
Ondertussen is lokaal met input van de GGD de communicatie richting inwoners geïntensiveerd in InTwenterand en de website. Provinciaal is er nadere actie in relatie tot facilitering nader overleg dit

najaar over een gezamenlijke aanpak (motie in Provinciale Staten) en landelijk is er bijvoorbeeld nu een kennispunt. Wij blijven uiteraard aansluiting zoeken en afstemmen met andere gemeenten en met dit landelijke kennispunt om gezamenlijk dit probleem meer hanteerbaar te krijgen.

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Jeugd | Doelenbomen | 2019

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien mogelijk te maken of te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Met deze verantwoordelijkheden heeft de gemeente meer instrumenten in handen om hierop te sturen.

Subdoelen

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Een deel van de jeugdigen kent problemen of loopt tijdens het opgroeien (tijdelijk) tegen problemen aan. Ondersteuning op maat van deze kwetsbare jeugdigen is dan nodig.

Activiteiten

• Duurzame gezinsvormen

Om voldoende pleeggezinnen en gezinshuizen in onze regio te hebben en de kans van slagen van een plaatsing in een pleeggezin of gezinshuis te vergroten, wordt regionaal een expertisecentrum duurzame gezinsvormen opgericht. Het expertisecentrum is een netwerksamenwerking en geen nieuw instituut. Belangrijke opgaven waar het expertisecentrum zich mee bezig gaat houden zijn: gezamenlijke effectieve werving voor de noodzakelijke extra pleeggezinnen en gezinshuizen in de hele regio, informatie- en adviespunt, scholing, deskundigheidsbevordering, aanmelding en optimale matching ook ter voorkoming van breakdowns en financiële vragen en declaratie van bijzondere kosten voor kinderen die geplaatst zijn in een duurzame gezinsvorm.

Regionaal is in de bestuurscommissie OZJT van april 2019 besloten tot oprichting van het centrum. De kosten zijn € 11.800 voor 2019 en 7.400 structureel daarna. Voor de jaren 2020 en verder zijn deze kosten meegenomen in de begroting conform kadernota.

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Programma Sociaal Domein

Lasten

Doelenboom Sociale zaken
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning
Doelenboom Gezondheidszorg
Doelenboom Onderwijs
Doelenboom Jeugd

Baten

Doelenboom Sociale zaken
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning
Doelenboom Gezondheidszorg
Doelenboom Onderwijs
Doelenboom Jeugd

Totaal programma Sociaal Domein

Het nadeel van € 973.459 wordt onder andere veroorzaakt door de volgende posten:

Het subsidieplafond op dit programma is onderschreden met € 103.341. Bij het programma 'Economie en vrije tijdsbesteding' is sprake van een nadeel van € 8.100 in 2019.

In 2019 is er een forse groei van het aantal meldingen over eikenprocessierupsen geweest, dit leidt tot een (éénmalige) toename van de kosten. Leerlingenvervoer laat een nadeel zien van € 125.000; dit komt voornamelijk door duurdere maatwerkritten. Leerlingenvervoer structurele effect (€ 100.000 zie tekst doelenboom) wordt meegenomen in programmabegroting.

Zoals bekend zijn in de meicirculaire tijdelijk extra middelen toegekend voor 3 jaar. Dit levert voor dit programma een vermindering van de consequenties wordt verwezen naar de tekst in de doelenboom Maatschappelijke ondersteuning.

Over- en onderschrijdingen welke verrekend worden met een reserve worden hier niet nader verklaard.

Programma Ruimte

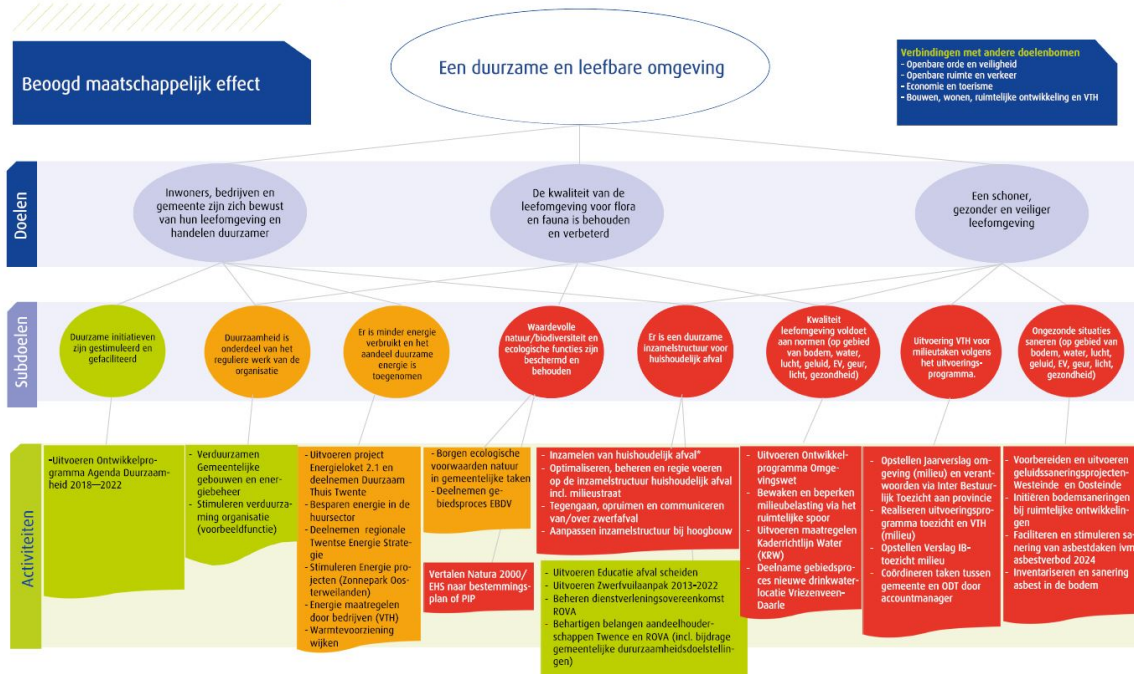
Inleiding programma Ruimte

Het programma Ruimte gaat in hoofdzaak in op een aantrekkelijk en een prettig woon- en werkklimaat. Het programma werkt tevens aan het bewaken en verbeteren van de leefomgeving door duurzaamheid centraler te plaatsen en dat doorwerkt in veel programma's. Maar het gaat ook over het inzamelen van afval en het voldoen aan de normen in de Wet Milieubeheer. Bij de openbare ruimte en openbare veiligheid gaat het over de openbare veiligheid, bestrijding van criminaliteit en ook over een veilige openbare ruimte met onderhoud en beheer van wegen, openbaar groen, etc. Het instrument om dit veilig leefklimaat te bereiken ligt voor een groot deel bij vergunningen, toezicht en handhaving.

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | **Doelenbomen** | 2019

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Subdoelen

Subdoel: Ongezonde situaties saneren (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, externe veiligheid (EV), geur, licht, gezondheid)

Ongezonde situaties waar de kwaliteit van de leefomgeving onder de norm is, moeten verbeterd worden. Waterkwaliteit (waterkwantiteit staat bij doelenboom openbare ruimte en verkeer) slaat op de hoeveelheid schadelijke stoffen en organismen in het water. Externe veiligheid: beheersing van risico's door opslag en transport van gevaarlijke stoffen. De normen voor milieukwaliteit zijn opgenomen in verschillende wetten. Vanaf 2024 zijn asbestdaken in Nederland verboden. Particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen mogen in 2024 geen asbestdaken meer bezitten. Vanaf dan is de gemeente verantwoordelijk voor toezicht en handhaving.

Activiteiten

• Verbod asbestdaken per 1-1-2024

Op 4 juni 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel voor een verbod op asbestdaken verworpen. Dat betekent dat er voorlopig geen verbod op asbestdaken komt. Het is onduidelijk hoe de minister dit besluit van de Eerste Kamer gaat verwerken. De Provincie hanteert het standpunt dat zij zich blijft inzetten om het risico van verwerende asbestdaken te verminderen. De aanwezigheid van asbestdaken blijft een vraagstuk als het gaat om het creëren van een gezonde leefomgeving. Om deze reden blijven wij vasthouden aan het ambitieniveau van het coalitieakkoord om in 2022 70% van de asbestdaken gesaneerd te hebben. In de Programmabegroting 2020 is conform het besluit in de Kadernota 2020 geld beschikbaar gesteld voor het Stimuleringsfonds Asbest. Er wordt nog onderzocht of daarmee de huidige ambitie gehaald kan worden.

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH | Doelenbomen | 2019

Doel: Leefbaardere kernen en buitengebied

Subdoelen

Subdoel: Uitvoering VTH voor RO en bouwtaken volgens het uitvoeringsprogramma

De inzet van deze instrumenten dragen bij aan een veilige en gezonde leefomgeving. Een deel van de regelgeving vloeit voort uit de provinciale omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Deze stellen op diverse ruimtelijke orderingsaspecten eisen aan de inhoud van Twenterandse (bestemmings)plannen, vergunningen en op de toezicht en handhaving. De doelen worden tevens bereikt door in te zetten op tijdige afhandeling van aanvragen en meldingen.

Vanuit de gemeenteraad is de wens geuit om meer controles van niet verplicht wettelijke taken uit te voeren op het gebied van onder andere excessenbeleid en detailhandel. De gemeente Twenterand heeft echter beperkt capaciteit op het gebied van toezicht en handhaving. In het kader van interbestuurlijk toezicht (provincie) moet primair ingezet worden op verplicht wettelijke taken. Daarom moeten er prioriteiten worden gesteld in de wensen van de gemeenteraad met betrekking tot niet verplicht wettelijke (lokale) taken.

Activiteiten

• Realiseren uitvoeringsprogramma VTH

De moeizame werving van gekwalificeerde medewerkers zorgt er voor dat er voortdurend sprake is van onbalans tussen werkvoorraad en capaciteit. Achterstanden kunnen moeilijk worden ingelopen en de nieuwe werkvoorraad ontvangt later aandacht. Met name op de specialisaties Bouw- en RO-toezicht loopt de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma achter. Ook specialisatie APV-toezicht deelt in de gevolgen, omdat evenementen met name in de opbouwfase aandacht nodig hebben vanwege bouwkundige constructies en brandveiligheid. Inmiddels is er capaciteit geworven om de reguliere activiteiten te kunnen uitvoeren.

Subdoel: Facilitering rond ruimtelijke aangelegenheden op het gebied van rechtszekerheid en wensen is geborgd

De overheid moet haar besluiten zó formuleren dat de inwoner precies weet waar hij aan toe is of wat de overheid van hem verlangt. Dat is voor de fysieke leefomgeving gewaarborgd door bestemmingsplannen. Een bestemmingsplan is het enige plan dat rechtstreeks bindend is voor iedereen, dus voor inwoners, bedrijven, instellingen én overheden. Voorafgaand aan een vastgesteld bestemmingsplan volgt een uitgebreide procedure, tevens zijn er mogelijkheden voor het geven van zienswijzen en/of bezwaren. De belangen van diverse thema's (bijvoorbeeld archeologie, geluid, bodem, milieu, ruimtelijke kwaliteit) worden integraal afgewogen. De gemeente begeleidt deze processen. Wanneer het ons grondbeleid raakt, is de daarvoor geldende randvoorwaarde dat we dit via faciliterend grondbeleid realiseren.

Activiteiten

- Bestemmingsplannen en ruimtelijke ontwikkelingen

De opgaven die er liggen in projectvorm zijn complex en disciplinair. Bovendien zijn er veel externe partijen bij betrokken. Deze projecten hebben de volle aandacht nodig, maar vergen ten gunste van de kwaliteit capaciteit en tijd. Dat maakt dat er dagelijks prioriteiten gesteld moeten worden tussen de dagelijkse aanvoer van werkvoorraad en de genoemde projecten. Met de huidige capaciteit betekent prioriteren keuzes maken die stuiten op verzet bij de initiatiefnemers. Inmiddels is er capaciteit geworven en wordt gewerkt aan het wegwerken van achterstanden. In de Programmabegroting 2020 is conform het besluit in de Kadernota 2020 geld beschikbaar gesteld om de capaciteit op niveau te brengen.

Subdoel: Nieuwe bouw mogelijkheden zijn gecreëerd

Het is belangrijk dat er een goede balans is tussen voldoende en goede woningen (zowel kwantitatief als kwalitatief) ten gunste voor de leefbaarheid. De gemeente Twenterand heeft in 2016 Twentse woonafspraken gemaakt met de provincie Overijssel en de andere Twentse gemeenten. De belangrijkste afspraak is dat gemeenten maximaal het aantal woningen in hun woningbouwprogramma mogen hebben waar de komende 10 jaar behoefte aan is volgens de door de provincie vastgestelde prognose. We stimuleren in ons opdrachtgeverschap energieneutrale nieuwbouw.

Activiteiten

- Startersleningen

De startersleningen zijn een goed instrument gebleken om starters op de woningmarkt een extra zetje te geven om hun eerste woning te kunnen komen. De verordening loopt tot 01-01-2020 maar het maximum aantal leningen is inmiddels bereikt. Daardoor is het momenteel niet mogelijk om een starterslening aan te vragen. In september wordt er een raadsvoorstel aangeboden om een nieuwe verordening aan te gaan, om zo opnieuw startersleningen te kunnen verlenen.

Verklaring verschillen programma Ruimte

Programma Ruimte

Lasten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	V	-6.100,00
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	0,00
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	-6.100,00

Baten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0,00
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer		0,00
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	V	-50.200,00

Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH

0,00

V -50.200,00

Totaal Programma Ruimte

V -56.300,00

Het voordeel van € 56.300 wordt onder andere veroorzaakt door:

De ontvangen rente op de verstrekte lening aan Zonnepark Oosterweilanden B.V. en de opbrengst inzake de erfpacht van het zonnepark zijn totaal € 50.200 hoger dan geraamd.

Het subsidieplafond op dit programma is onderschreden met € 6.100. Bij het programma 'Economie en vrije tijdsbesteding' is echter sprake van een overschrijding van ditzelfde plafond, waardoor er een verschuiving plaatsvindt. Per saldo is sprake van een nadeel van € 8.100 in 2019.

Over- en onderschrijdingen welke verrekend worden met een reserve worden hier niet nader verklaard.

Programma Economie en vrije tijdsbesteding

Inleiding programma Economie

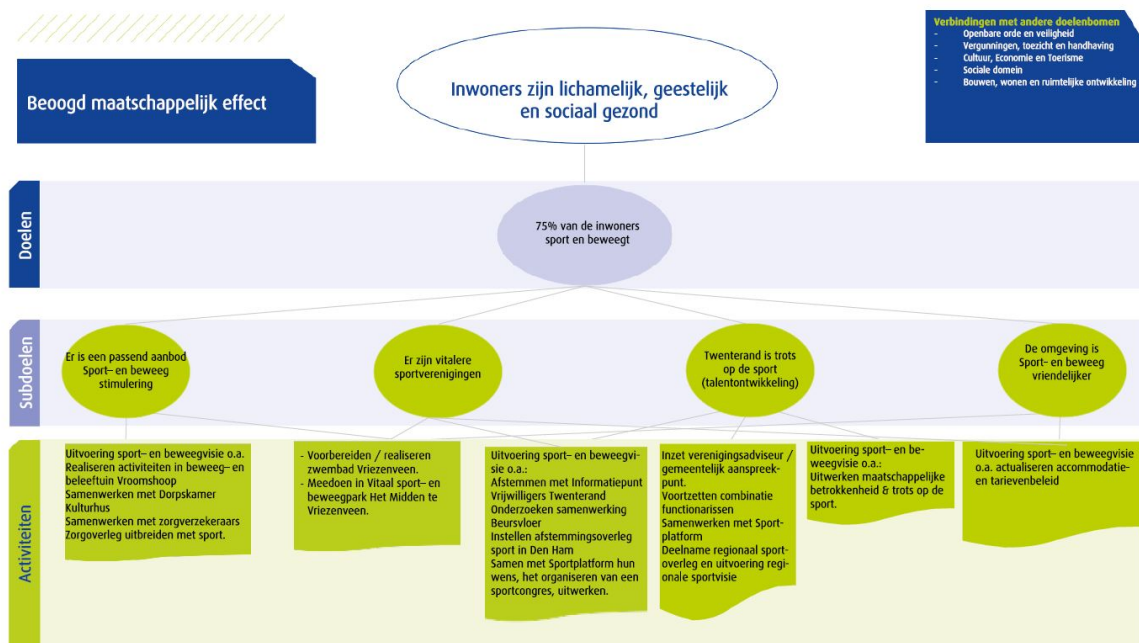
In het programma Economie en vrije tijdsbesteding wordt gewerkt aan de economische opgaven en aan opgaven rond vrije tijdsbesteding. Het werkprogramma Economie omvat twee programmalijnen:

1. Versterken werkgelegenheid, met de doelenboom Economie en werkgelegenheid
2. 'Meedoen', met de doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme en de doelenboom Sport.

Doelenboom Sport

Doelenboom

Sport | Doelenbomen | 2019

Doel: 75% van de inwoners sport en beweegt

Hoe vitaler iemand is, hoe groter de kans dat diegene kan deelnemen in de maatschappij en zelfstandig thuis kan blijven wonen.

De rijksoverheid streeft in het kader van het Olympisch Plan 2028 naar een samenleving waarin minimaal 75% van de Nederlanders uit alle lagen van de bevolking regelmatig aan sport en bewegen doet. Ook in Twenterand hebben wij deze ambitie. De onderzoeken naar deelname worden uitgevoerd door Sportservice Overijssel. De metingen uit 2016 laten het volgende beeld zien:

	Sportdeelname Ned.	Norm gezond bewegen
4-18 jaar	75%	7%
19-65 jaar	46%	59%
65+	33%	68%

Het streven is om in deze collegeperiode 75% van de inwoners te laten sporten en bewegen. Dat houdt in dat met name op de doelgroep vanaf 19 jaar ingezet wordt.

Subdoelen

Subdoel: Er is een passend aanbod sport- en beweegstimulering

Ambitie: Samen met sport- en beweegaanbieders een passend kwalitatief aanbod aanbieden, met specifieke aandacht voor jeugd, senioren, mensen met een beperking en kwetsbare groepen.

Activiteiten

• Vitaal Sportpark

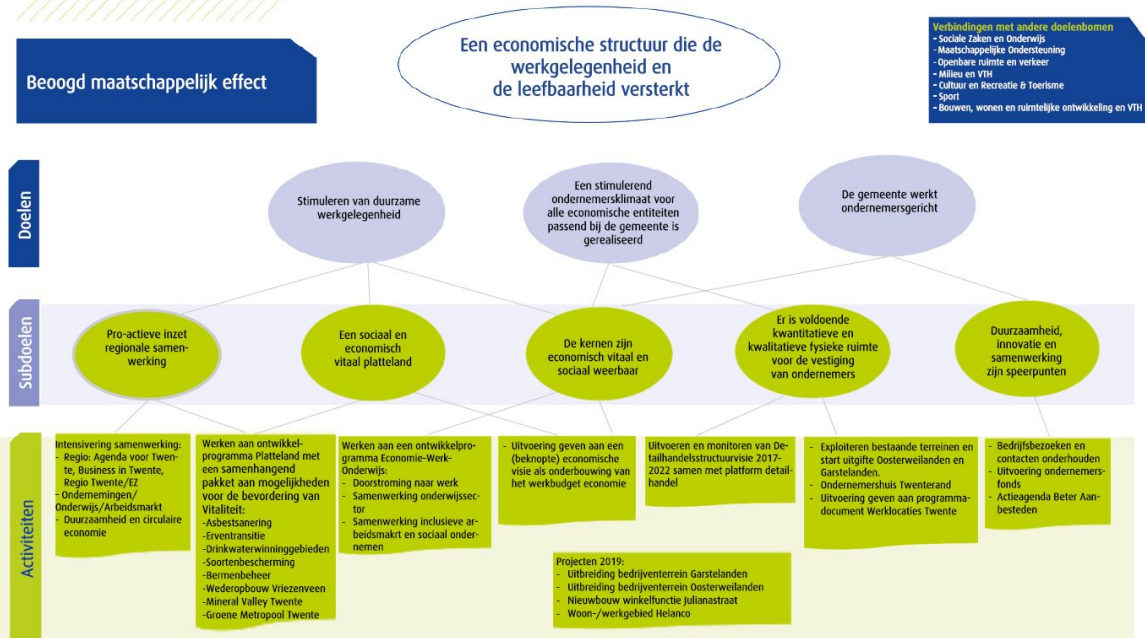
Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar het realiseren van een Multifunctionele Accommodatie op Sportpark Het Midden. Er wordt onderzoek gedaan naar de realisatie van een zwembad en twee

sporthallen. Wat is de beste locatie, welke partijen gaan meedoen in de MFA, de investeringskosten en de exploitatie? Het streven is om de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek nog dit jaar aan te bieden aan de raad.

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Doelenboom

Economie en Werkgelegenheid | Doelenbomen | 2019

Doel: Stimuleren van duurzame werkgelegenheid

Samen met sociaal domein de werkgelegenheid in Twenterand stimuleren en nog meer de verbinding te zoeken tussen economie, en nog meer de verbinding te zoeken tussen economie, een inclusieve arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie

Subdoelen

Subdoel: Een sociaal en economisch vitaal platteland

Het platteland betreft alle inwoners en erven van Twenterand. Sociaal en economisch betreft niet alleen agrarische, maar ook toeristische, recreatieve en natuurgerelateerde activiteiten. Vitaliteit is gerelateerd aan inkomens- en welzijnsindicatoren.

Activiteiten

• Verbod asbestdaken per 1-1-2024

Op 4 juni 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel voor een verbod op asbestdaken verworpen. Dat betekent dat er voorlopig geen verbod op asbestdaken komt. Het is onduidelijk hoe de minister dit besluit van de Eerste Kamer gaat verwerken. De Provincie hanteert het standpunt dat zij zich blijft inzetten om het risico van verwerende asbestdaken te verminderen. De aanwezigheid van asbestdaken blijft een vraagstuk als het gaat om het creëren van een gezonde leefomgeving. Om deze reden blijven wij vasthouden aan het ambitieniveau van het coalitieakkoord om in 2022 70% van de asbestdaken gesaneerd te hebben. In de Programmabegroting 2020 is conform het besluit in de Kadernota 2020 geld beschikbaar gesteld voor het Stimuleringsfonds Asbest. Er wordt nog onderzocht of daarmee de huidige ambitie gehaald kan worden.

Verklaring verschillen Programma Economie

Programma Economie en vrije tijdsbesteding

Lasten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme

N 122.041,00

Doelenboom Economie en werkgelegenheid	0,00
Doelenboom Sport	0,00
	N 122.041,00

Baten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	0,00
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	0,00
Doelenboom Sport	0,00
	0,00

Totaal programma Economie en vrije tijdsbesteding	N 122.041,00
--	---------------------

Het nadeel van € 122.041 wordt onder andere veroorzaakt door de volgende posten:

Het subsidieplafond op dit programma is overschreden met € 117.541. Bij de programma's 'Ruimte' en 'Sociaal Domein' is echter sprake van een onderschrijding van ditzelfde plafond, waardoor er een verschuiving plaatsvindt. Per saldo is sprake van een nadeel van € 8.100 in 2019.

Over- en onderschrijdingen welke verrekend worden met een reserve worden hier niet nader verklaard.

Programma Fundament

Inleiding Programma Fundament

Het programma Fundament omvat alle bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling. Beoogd effect is een (financieel) gezonde organisatie die inspeelt op de ontwikkelingen in de maatschappij. De doorontwikkeling naar een kernorganisatie staat hierbij de komende jaren centraal. Uitgangspunten van de doorontwikkeling zijn:

- Wettelijke taken worden uitgevoerd
- Het bestuur kan goed besturen
- Doelen worden met en door de samenleving gerealiseerd

Om dit te bereiken wordt langs 2 lijnen gewerkt:

- Focus op de samenleving
- Slimmer organiseren

Daarom wordt vooral ingezet op digitalisering, professionalisering, dienstverlening en programmasturing.

Doelenboom Bedrijfsvoering

Doelenboom

Bedrijfsvoering | Doelenbomen | 2019

Subdoelen

Subdoel: De organisatie is doelmatig en doeltreffend gefaciliteerd

Om dit subdoel te kunnen realiseren dienen randvoorwaarden op het gebied van ICT, huisvesting, facilitair, DIV maar ook advisering op de terreinen van de SCOPAFIJTH – functies zo optimaal mogelijk ingericht te zijn.

Activiteiten

• Zoekrichting: Gemeentehuis

Wij zijn bezig met de voorbereiding van de voorstellen voor de realisatie van een “Duurzaam en toekomstbestendig gemeentehuis”. Hierbij wordt ook het voorstel voor de verhuur van een deel van het gemeentehuis, waarmee de bezuiniging van € 85.000 op huisvestingslasten kan worden gerealiseerd, voorbereid. De bezuiniging van € 85.000 wordt in 2019 niet gehaald. Voor 2020 is dit afhankelijk van in hoeverre de voorstellen tot uitvoering kunnen worden gebracht.

Verklaring verschillen Programma Fundament

Programma Fundament

Lasten

Doelenboom Dienstverlening	N	20.125,00
Doelenboom Bedrijfsvoering	N	225.235,00
	N	245.360,00

Baten

Doelenboom Dienstverlening	V	-12.000,00
Doelenboom Bedrijfsvoering	V	-774.189,00
	V	-786.189,00

Totaal programma Fundament

V -540.829,00

Het voordeel van € 540.829 wordt onder andere veroorzaakt door de volgende posten:

Als gevolg van verminderde wachtgelduitkeringen van voormalige collegeleden ontstaat een voordeel van € 120.000; dit voordeel wordt structureel meegenomen in de programmabegroting 2020

In 2019 is de opstalverzekering van de gemeente geactualiseerd. Hiervoor was het noodzakelijk om het overgrote deel van de gemeentelijke gebouwen te laten taxeren. Dit zorgt voor een éénmalig nadeel van € 16.925.

De zoekrichtingen huisvesting extra diensten gemeentehuis en verhuur gemeentelijke gebouwen worden niet gehaald in 2019, dit levert een éénmalig nadeel op van € 85.000.

De algemene uitkering laat een voordeel zien van € 859.000. Hiervan is € 5.000 bestemd voor rijksvaccinatie en € 905.000 voor Jeugd (zie verschillenverklaring programma 1). Per saldo geeft de meicirculaire een nadeel van € 50.811.

Door het niet (geheel) halen van de taakstelling kostendekkendheid sport ontstaat er in 2019 een nadeel van € 75.000. Het structurele effect wordt conform kadernota in de programmabegroting verwerkt.

In verband met het later in gebruik nemen van het nieuwe financieel systeem dan gepland, moest er langer doorgewerkt worden met het 'oude' financieel systeem. De kosten voor een half jaar aanvullende licenties levert een éénmalig nadeel op van € 28.000.

Conform de circulaire van het ministerie van Binnenlandse zaken is het budget voor salarissen en sociale lasten van politieke ambtsdragers geïndexeerd. Dit zorgt voor een nadeel van € 23.500; dit bedrag wordt structureel meegenomen in de programmabegroting 2020.

De kosten voor de accountantscontrole door BDO zijn € 24.810 hoger dan geraamd. In de programmabegroting 2020 wordt het budget structureel aangepast.

De kosten van het opvangen van zwervdieren door de nieuwe aanbieder zijn € 17.000 hoger dan geraamd; dit bedrag wordt structureel meegenomen in de programmabegroting 2020

In 2019 is het budget voor aanschaf en onderhoud van software overschreden. Er zijn meer licenties voor Office 365 en Citrix aangeschaft dan begroot, in verband met het vergroten van de mogelijkheid tot flexwerken. Daarnaast zijn er meerkosten geweest door nieuwe taken, toegenomen digitalisering en inflatiecorrecties. Deze kosten (€ 160.000) worden conform kadernota in de programmabegroting verwerkt.

Over- en onderschrijdingen welke verrekend worden met een reserve worden hier niet nader verklaard.

Financiële positie en ontwikkeling

Financiële positie en ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat het financiële rapportagedeel van deze berap. Onderstaand worden de afwijkingen per programma aangegeven, alsmede de uitkomsten hiervan voor de resultaatbestemming. Tot slot wordt een toelichting gegeven, waarin per programma de verschillende mutaties nader worden verklaard.

Overzicht van baten en lasten per programma

	Lasten	Baten
Programma Sociaal Domein		
Primitieve begroting 2019	50.807.496,00	-17.065.589,00
<i>Mutaties Berap 2019:</i>	2.213.532,00	-1.240.073,00
Begroting 2019 geactualiseerd n.a.v. Berap 2019	53.021.028,00	-18.305.662,00
 Programma Ruimte		
Primitieve begroting 2019	33.857.280,00	-19.347.298,00
<i>Mutaties Berap 2019:</i>	-6.100,00	-50.200,00
Begroting 2019 geactualiseerd n.a.v. Berap 2019	33.851.180,00	-19.397.498,00
 Programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Primitieve begroting 2019	5.938.263,00	-712.452,00
<i>Mutaties Berap 2019:</i>	122.041,00	0,00
Begroting 2019 geactualiseerd n.a.v. Berap 2019	6.060.304,00	-712.452,00
 Programma Fundament		
Primitieve begroting 2019	3.050.608,00	-54.881.111,00
<i>Mutaties Berap 2019:</i>	245.360,00	-786.189,00

Begroting 2019 geactualiseerd n.a.v. Berap 2019	3.295.968,00	-55.667.300,00
---	--------------	----------------

Totaal	96.228.480,00	-94.082.912,00
Resultaat voor bestemming		2.145.568,00

Resultaatbestemming

	Storting	Onttrekking
Primitieve begroting 2019	764.242,00	-2.426.021,00
<i>Mutaties Berap 2019:</i>		0,00
Begroting 2019 geactualiseerd n.a.v. Berap 2019	764.242,00	-2.426.021,00
 Resultaat voor bestemming	2.145.568,00	
Storting in reserves	764.242,00	
Onttrekking aan reserves	-2.426.021,00	
Resultaat na bestemming (nadelig)	483.789,00	

Toelichting overzicht van baten en lasten per programma

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (B.B.V.) is het verplicht de gemeenteraad een

begroting aan te bieden die is geschoond van stortingen in en onttrekkingen aan reserves.

Dit is het zogenaamde resultaat voor bestemming.

Vervolgens dient aangegeven te worden welke bedragen aan welke reserves moeten worden onttrokken dan wel worden toegevoegd en op welke programma's dit betrekking heeft.

Na deze toevoegingen en onttrekkingen (de resultaatbestemming) volgt het resultaat na bestemming.

Op deze manier wordt voor de raad inzichtelijk gemaakt hoeveel aan reserves wordt toegevoegd en onttrokken, zonder dat dit hun budgetrecht aantast.

Resultaatbestemming.

-

Het inzichtelijk maken van deze regelgeving voor wat betreft de resultaatbestemming is door ons opgenomen onder het financiële overzicht "baten en lasten per programma".

Zoals uit het betreffende overzicht blijkt, sluit de begroting 2019 -geschoond van stortingen in en onttrekkingen aan reserves- bij deze berap met een nadelig saldo van € 2.145.568. Dit noemen we het zogenaamde resultaat voor bestemming.

Berekening:

- lasten 2019	96.228.480,00
- baten 2019	-94.082.912,00
- resultaat voor bestemming	2.145.568,00

Budgettaire ontwikkelingen

De Berap van 2019 betreft de periode tot 1 augustus 2019, en neemt de verschillen en ontwikkelingen mee, welke door de afdelingen zijn opgemerkt. Een aantal verschillen resulteert in mee- en tegenvallers. Deze worden onderstaand genoemd.

Berap 2019:		
Programma Sociaal Domein	N	973.459,00
Programma Ruimte	V	-56.300,00
Programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	122.041,00
Programma Fundament	V	-540.829,00
Totaal nadeel Berap 2019	N	498.371,00